

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення _____

сесії обласної ради восьмого скликання

_____ грудня 2020 року № _____

**ОБЛАСНА ПРОГРАМА
«Молодь Чернігівщини» на 2021-2025 роки**

**м. Чернігів
2020 рік**

ЗМІСТ

I. Паспорт Програми	3
II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
III. Визначення мети Програми	6
IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми	6
V. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники	6
VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми	7
<i>Додаток 1. Орієнтовне ресурсне забезпечення Програми .....</i>	<i>8</i>
<i>Додаток 2. Напрямки діяльності та основні заходи .....</i>	<i>9</i>
<i>Додаток 3. Результативні показники Програми .....</i>	<i>17</i>

I. Паспорт Програми

(загальна характеристика регіональної програми)

Обласна Програма «Молодь Чернігівщини» на 2021-2025 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження голови облдержадміністрації від 27.11.2020 № 568 «Про розроблення проекту обласної Програми «Молодь Чернігівщини» на 2021-2025 роки»
3.	Розробник Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації; Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації; Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації; Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації; Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації; Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації; Чернігівський обласний центр соціальних служб; комунальна установа «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради; міські, селищні, сільські ради
7.	Термін реалізації	2021 - 2025 роки (в один етап)

8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми (для комплексних Програм)	обласний бюджет бюджети місцевого самоврядування
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього	39271,0 тис. грн
	у тому числі:	
	коштів обласного бюджету:	39271,0 тис. грн
	коштів бюджетів місцевого самоврядування	обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Молодість – це період переходу від дитинства до дорослості. Він супроводжується змінами у процесі дорослішання, здобуття самостійності та відчуттям відповідальності, зміною оточення та контексту, формування цінностей, зростанням залученості у суспільне життя тощо. Молодь підрастає у значно більш різноманітному, невизначеному, складному та неоднозначному середовищі, ніж попередні покоління. Як наслідок, перехід стає дедалі більш комплексним, а тривалість переходу зростає.

Обласна Програма «Молодь Чернігівщини» на 2021-2025 роки (далі - Програма) базується на необхідності забезпечувати формування та реалізацію державної політики в молодіжній сфері, що створює безпечний та інклюзивний перехід від дитинства до дорослості, розвивати національну свідомість молодих людей на основі суспільно-державних цінностей та відповідального громадянства, надавати молодим людям можливості для успішної соціалізації, реалізації їхнього потенціалу та підвищення рівня їх громадянських компетентностей, спроможності бути самостійними, життєстійкими, активними, патріотичними і відповідальними учасниками суспільного життя.

Водночас проблемами, які потребують сьогодні уваги, є:

- низький рівень участі молоді у суспільно-політичному житті, у діяльності інститутів громадянського суспільства, у тому числі молодіжних та дитячих громадських організацій, волонтерських ініціатив та у процесах ухвалення рішень, що стосуються вирішення питань молоді;

- низький рівень поінформованості молоді про свої права, обов'язки та можливості для розвитку власного потенціалу та самореалізації у своїй громаді, області, в Україні загалом;

- недостатній рівень мобільності молоді (у межах України та між різними країнами);
- низький рівень громадянських компетентностей, у тому числі щодо громадянського обов'язку захисту України, толерантного ставлення та взаємоповаги один до одного;
- низький рівень підготовки молоді до сімейного життя та відповідального ставлення молоді до планування сім'ї;
- низький рівень компетентностей, необхідних молоді для свідомого вибору професії та кар'єрного розвитку, здійснення підприємницької діяльності, лідерських якостей;
- незадовільний стан здоров'я та фізичної культури серед молоді, що особливо важливо в умовах появи нових загроз для життя та здоров'я населення (зокрема пандемія COVID-19, спричинена вірусом SARS-CoV-2).

Станом на 1 січня 2019 року в Україні зареєстровано 10,9 млн людей віком від 14 до 35 років. Третина з них живе в обласних центрах, третина у невеликих містечках, решта у сільській місцевості.

На початок 2019 року на Чернігівщині проживало 235 тис. молодих людей у віці 15–34 роки. Це майже чверть усього населення області. Дві третини з них (65%) – міські жителі. У розрахунку на тисячу молодих жінок припадає 1066 чоловіків (у міських поселеннях – 1031, у сільській місцевості – 1136). Найчисельнішою є вікова група 30–34 роки (83 тис.).

На основі даних репрезентативного соціологічного дослідження «Молодь України – 2018» було здійснено оцінку та аналіз 24 форм участі молоді в житті суспільства (політична активність, мобільність, волонтерство, участь у діяльності інститутів громадянського суспільства, участь у житті суспільства через мережу Інтернет тощо), що свідчить про таке:

56% молоді в Україні не знають, не цікавляться, не виявляють бажання та інтересу до участі у суспільному житті;

27,3% молоді поінформовані про ті чи інші форми участі, знають про різні інструменти участі, вагаються та не користуються ними;

16,7% молоді тією чи іншою мірою бере участь у суспільному житті. Найпопулярнішими формами участі серед української молоді, за результатами соціологічного дослідження, є участь у виборах (56,7%) та акціях з відстоювання власної думки через індивідуальну дію і засоби колективної неорганізованої дії. При цьому про участь у діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій зазначають лише 2,4%, органів учнівського або студентського самоврядування – 7,9%, досвід волонтерства – 8,9%, досвід участі у діяльності молодіжних центрів – 3,6%. Участь молоді в інших формах організованої активності залишається невисокою.

Отже, існує потреба у перегляді та удосконаленні політики, яка реалізується у молодіжній сфері та її формування на принципах демократичного врядування, впроваджуючи громадянську освіту. Це допоможе молодим людям бути свідомими, відповідальними, мобільними та економічно активними, мати високий рівень життєстійкості, самостійності і спроможності. Також це забезпечить інтеграцію молоді в суспільне життя країни та підвищить рівень відчуття приналежності до державних процесів. Адже, коли молода

людина здорова, має громадянські цінності та компетентності, роботу, від якої отримує задоволення, можливості для саморозвитку, вона не тільки турбується про своє благо та благо своєї родини, а й має бажання спрямовувати свій час для розвитку свого села або міста, громади, країни загалом.

Враховуючи вищезазначене, є необхідність прийняття обласної Програми «Молодь Чернігівщини» на 2021-2025 роки.

III. Мета Програми

Метою Програми є створення можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді через розвиток мережі молодіжних центрів, підвищення спроможності інститутів громадянського суспільства у молодіжній сфері, які діють на принципах демократичного врядування, застосування наявних та нових інструментів для активної участі та інтеграції молоді у суспільне життя і подальший розвиток українського суспільства.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування

Оптимальною моделлю реалізації державної молодіжної політики на регіональному рівні вбачається поєднання можливостей органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, спеціалізованих установ та закладів для молоді та одночасно максимальне залучення недержавних установ та організацій.

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного бюджету та бюджетів місцевого самоврядування. Обсяг фінансування програми за рахунок коштів обласного бюджету визначається щороку, виходячи з конкретних завдань та можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді.

Програму розроблено на період до 2025 року, вона є довгостроковою. Програма буде виконуватися в один етап.

Обсяг фінансування Програми визначається щороку, виходячи з конкретних завдань та можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді. В поточному бюджетному періоді обсяг фінансування може коригуватися у разі виникнення непередбачуваних факторів, що вплинули на своєчасність виконання окремих заходів та проведення відповідних видатків.

Орієнтовне ресурсне забезпечення Програми наведено в додатку 1.

V. Перелік завдань і заходів Програми

Основними завданнями Програми є:

- підвищення рівня ефективності реалізації державної молодіжної політики в області;
- запровадження ефективних механізмів партнерства та взаємодії між органами влади та молодіжними і дитячими громадськими організаціями, молодіжними представницькими та консультативно-дорадчими органами;

- сприяння ініціативі та активності молоді в усіх сферах життєдіяльності суспільства, розширення участі молоді у формуванні й реалізації державної молодіжної політики в області;
- сприяння реалізації творчого потенціалу молоді;
- надання інформаційно-методичної, організаційної та фінансової підтримки громадським молодіжним і дитячим організаціям для реалізації їхніх програм, спрямованих на розв'язання соціальних проблем молоді;
- створення умов для розвитку економічної активності молоді, виховання патріотизму, духовності, моральності, формування здорового способу життя, профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі, підвищення рівня правової культури та зниження рівня злочинності серед молоді;
- розвиток неформальної освіти, формування у молоді розуміння потреби навчатися впродовж життя, розвиток молодої людини як цілісної особистості;
- удосконалення системи надання соціальних послуг молодим людям і сім'ям, які опинилися у складних життєвих ситуаціях.

Виконання Програми дасть змогу:

- підвищити рівень громадської активності та патріотичної свідомості молоді, створити морально-етичні засади для її всебічного розвитку;
- залучити молодь до розроблення пропозицій щодо вдосконалення механізму реалізації державної молодіжної політики;
- підвищити рівень правової культури молодих громадян, зокрема в питаннях поваги до прав і свобод людини, відповідальності за власне життя;
- створити сприятливі умови для формування свідомого ставлення молоді до збереження здоров'я, боротьби із шкідливими звичками;
- забезпечити надання підтримки молодим громадянам у працевлаштуванні та реалізації підприємницьких ініціатив;
- створити умови, за яких молодь виявлятиме бажання працевлаштовуватися самостійно;
- більш ефективно використовувати мережу спортивних закладів та закладів культури.

VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Функції з координації виконання заходів Програми покладаються на Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. Співвиконавці Програми подають звіти двічі на рік (липень, січень) до Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації для узагальнення.

Про хід реалізації Програми Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щорічно до 15 лютого, подає Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації та Чернігівській обласній раді звіт про виконання Програми.

Контроль за виконанням заходів Програми покладається на облдержадміністрацію та постійну комісію обласної ради з питань сім'ї, молоді, спорту та туризму.

Директор Департаменту сім'ї,
молоді та спорту облдержадміністрації

Андрій КУЖЕЛЬ